

לא מתחשק לי להיות דתי (לפעמים) 5

משלי פרק יא : בא זְדוֹן וְיָבֵא קִלְוֹן וְאֵת צְנוּעִים חֲכָמָה :

תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק ה דף ט :

אמר רבי יוחנן ברית כרותה היא היגע תלמודו בבית הכנסת לא במהרה הוא משכח אמר רבי יוחנן ברית כרותה היא - היגע תלמודו בצנעה לא במהרה הוא משכח מה טעם "ואת צנועים חכמה".

ספר נתיבות עולם ב - נתיב הצניעות - פרק א :

וזה שאמר כאן ג"כ "ואת צנועים חכמה" דהיינו מי שכל מעשיו בצניעות ובנסתר נמשך אחריו החכמה שהיא צנועה ונסתר, אבל מי שכל מעשיו בבלתי צניעות - זה הוא גשמי ואין ראוי אליו החכמה, שכמו שיש אל החכמה מעלה עליונה נסתרת כך יש אל החמרי מדריגה שפלה נגלית כמו שבארנו דבר זה בכמה מקומות. ואם כך הוא שיהיה נוהג צניעות עם התורה, כ"ש וק"ו בשאר דברים שכאשר לא יהיה נוהג (=בצניעות) יש גנות וחרפה ודאי צריך שיהיה נוהג בצניעות :

מסכת ברכות דף סב ע"א :

ההוא ספדנא דנחית קמיה דרב נחמן, אמר : האי צנוע באורחותיו הוה. אמר לו רב נחמן : את עיילת בהדיה לבית הכסא, וידעת אי צנוע אי לא? דתניא : אין קורין צנוע - אלא למי שצנוע בבית הכסא.

הרב קוק - עין אי"ה ברכות סב ע"א :

(גמ. ההוא ספדנא דנחית קמיה דר"נ, אמר האי צנוע באורחותיו הוה, א"ל את עיילת כו' דתניא אין קורין צנוע אלא למי שצנוע בביהכ"נ).

(1) הדרך המפולשת למדות ותכונות טובות, היא בהיות האדם פונה אל עסקים ראויים לו מצד צורתו האנושית. שמה תתעורר מדת הצניעות בעוזה, מפני שהיא אחת מהמדות הרמות הראויות להמצא בחק איש בעל מעלה ושאר רוח.
 (2) אמנם במקום שמתנגשות הרוחניות עם הגשמיות השפלה, שמה הוא האורח הצר שהצניעות תצר צעדיה מעבור בה, והוא היה צנוע גם בארחותיו.
 (3) אמנם כל שם ראוי להיות עונד אל משאו רק בהיותו דבק עמו מבלי הפרד גם במקום ואופן היותר מוכשר אל הפרידה. ע"כ רק מי שתכונתו האנושית דבקה בו כ"כ עד שגם השפל שבמצבים הבהמיים שבאים לאדם בטבעו לא יפרידהו ממנו, הוא מתעצם בשם צנוע. ע"כ אין קורין צנוע אלא למי שצנוע בביהכ"ס.

מסכת ברכות דף ח ע"ב :

תניא, אמר רבן גמליאל: בשלשה דברים אוהב אני את הפרסיים: הן צנועין באכילתן, וצנועין בבית הכסא, וצנועין בדבר אחר.

הרב קוק - עין אי"ה ברכות ח ע"ב סע' קי :

בשלשה דברים אוהב אני את הפרסיים שהם צנועים באכילתן כו',
הבושת והצניעות בצרכים הבהמיים הוא אות על התפתחות מעלת האדם בשכלו ותכונותיו.

הרב קוק - עולת ראייה חלק א עמוד עב:

בא"י, אמ"ה, מלביש ערומים. העירום שהוא מרשם בנו רשם של גנאי והעדר הכבוד, המנגד לתפארת האדם, הננו מוכרחים להתגונן נגדו בלבושינו. וההכרח המוסרי הזה, אשר נטע בקרבנו יוצר האדם, אחרי שכבר נקבע המושג, שהעירום הוא דבר ששולל את הכבוד, זה ההכרח בעצמו מתת אלהים הוא, **המעיד על זיו הנשמה, האצולה מזוהר כבוד של מעלה, החיה בקרבנו וחופפת עלינו.**

והנה תוכן הברכה הזאת כפול הוא: **הודאה על החוש הנפשי העדין שלנו,** שנטע ד' בקרבנו, שהננו על ידו מתלבשים מלבושי כבוד, **ועל ההזמנה החמרית המציאותית,** שממציא יוצר כל ב"ה בחסדו, לבריותיו האנושיות, את הבגדים לכסות את מערומיהם. בשני הדרכים הללו ביחד, דרך הנטיה הרוחנית זדרך ההזדמנות החמרית, פועל צור עולמים, מחיה חיים ב"ה, את פעולת חסדו הגדול, שאנו מברכים עליה: מלביש ערומים.

אורות המצוות של הראי"ה - מובא בבשמן רענן ח"א עמ' שמג:

מצוות כיסוי הצואה והערווה תלמדנו כי אמנם כל ציורי החיים ראוי להרחיבם אפילו בסיפורים וציורים, להרחיב את הדעת והענג הרוחני באדם וללמדהו את החיים לכל צדדיהם באופן בולט. **אמנם הצדדים המכוערים שבחיים, בין המכוערים מצד הטבע, בין המכוערים מצד המוסר של האדם, אותם צריך לכסות, וכסה קלון ערום.**

והמרחיבים את הדברים בכל דקדוקי החיים גם באופנים המכוערים הם מסלקים את ההוד האלקי מלבבות רואיהם וקוראיהם, ועוברים על האזהרה הרבתי והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר.